

Mening eller ej med navnet.

Per-Olof Johansson

08-05-2014: Manuskript fra 2001, ikke før offentliggjort, så vidt jeg kan konstatere.

Kunne det tænkes, at nogen som efternavn bar navnet Begravelsesplads? Straks ved alle voksne i Danmark nok hvem jeg tænker på. Det er jo meget almindeligt at få navn efter erhverv, så nogen hedder nok Graver. Eller man får navn efter et sted, gårdens navn. Men har nogen gård nogen sinde heddet Kirkegård.

Ja, faktisk en gård i Sædding i Jylland. Fordi den nu lå, hvor den lå - ved kirken. Gad vidst om der ikke lå vid bag det navn - for en kirkegård havde de vel også. Gården i Sædding er en forklaring for specialister. Hvis vi falder på at tænke på navnet, tænker vi kirkegård. Eller omvendt: Når vi siger kirkegård vil mange tænke på manden og ikke på kirkegården.

Er man nu kommet til at hedde Kierkegård, så har man vel vænnet sig til det. Men når det lille barn får navn - må man så da ikke tænke over det? Kalde et barn for Kierkegård - det er ikke fair. Eller kan betydningen af et ord i den grad, som luften går ud af en ballon, gå ud af et ord. Vi har det nok sådan med mange efternavne. Det er nogle lyde, nogle bogstaver, et billede. Men alligevel. Indianerne fik navn efter hvordan de var, en begivenhed de kunne berømme sig af. Nu gærdesmutter - den forsvinder lige ind i hækken denne vinterdag. Som navnet er, sådan lever den, ikke så højt i luften.

Navnet staves lidt usædvanligt, gammel stavemåde bevares, ikke kirkegård men Kierkegaard og det skal stavetrollen lige have at vide. Det camouflerer betydningen. Han fik ikke børn, så ingen kan føre stamtræet tilbage til ham og derved have dette særlige ekstra over navnet, som afstamningen siges at give.

Han har ræsonneret over så meget, har han så aldrig ræsonneret over sit navn. Han overvejer et sted, at en far kan vise sit barn den korsfæstede - billedet kommer stukket ind mellem andre, ganske uskyldige og han siger noget i retning af: hvilket skrækkeligt billede at vise et barn. Bevares, han ender vel med at finde det velbegrundet og nødvendigt - men som udgangspunkt er han betænkelig.

Navnet har han ikke givet sig selv. Han gav sig selv mange andre navne, pseudonymerne, men vendte så tilbage til sit døbenavn. Var det mere ham end alle de andre.

Hvem der vil kan i dag skifte navn, som man behager, hvis man gider betale prisen. Et eller andet må det betyde, men betydningen underspil-

les, vi vil simpelthen ikke være ved en betydning. Det er en ligegyldig biting ved personen.

Mon ikke Asger Jorn havde ret, når han ændrede sit navn fra Jørgensen til Jorn. Det lyder vanvittigt at sige, at hans kunst var blevet en anden og hans berømmelse en anden med et andet navn. Er Jørgen Nash den samme som Jørgen Jørgensen? Børge Rosenbaum er ikke Victor Borge - han beskriver det som en ny fødsel at ændre navn. Det lyder som om han ikke prøver på at være morsom.

Når en vare skal på markedet tænker reklamefolk meget på navnet. De tager de psykiske realiteter alvorligt. Det samme gjorde Jorn, Nash og Borge.

Så når vi ikke vil lægge så meget vægt på navnet må der omvendt være psykiske realiteter vi går uden om, føler os hævet op over. Spørgsmålet er bare, om vi virkelig i den grad har styr på os selv, at vi også lever efter dette fine program.

Arne Ungermann har taget problemet op. Han har lavet adskillige vittige udkast til alle mulige Søren'ners gravsten. Søren's kirkegård simpelthen. Navnet er gået ham på.

Søren er blevet berømt i udlandet. Mon de bliver ordentligt introduceret til navnets betydning, eller er det noget som dukker op sent i bekendtskabet. Mon ikke det så kan være noget af en A-HA oplevelse i sig selv at få at vide, at manden der i den grad overvejer eksistensens vilkår - hedder kirkegård. Det er et for forfatteren tilfældigt navn, for det er bare det navn hans far havde før ham, men det er jo Søren der giver det indhold. Mange er døde og begravet udenfor kirkegårdene, men kirkegården bevarer også dem, hvis grave forlængst er sløjfet. Engang hedder det måske ikke kirkegårde mere. Man har fundet på noget andet. Mennesker bliver simpelthen ikke begravet men genbrugt og hvad skal man så med kirkegårde. Så vil Søren's navn blive en endnu sværere nød at knække. Så vi må hellere prøve at overveje betydningen af navnet, mens vi endnu ved hvad en kirkegård er.

Eller måske er det allerede for sent og lige meget. Manden er døbt om til det internationalt og overskriftsmæssige mere gangbare SAK, svært at vride en menig ud af, hvis man ikke lige er svensker. Men let at sige. Det er jo da noget, når resten er så svært.

